

Seat No. : _____

NK-113

November-2013

M.A. (Sem.-III)

ECO-502 : Economics

(Growth & Development-II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. આર્થિક વૃદ્ધિનો નવપ્રશિષ્ટ સિદ્ધાંત ચર્ચો. 14
Discuss the neo-classical model of economic growth.
અથવા/OR
(અ) આધુનિક વૃદ્ધિનો અર્થ આપી લક્ષણો સમજાવો. 7
Give the meaning and characteristics of modern economic growth.
(બ) હેરોડનો આર્થિક વૃદ્ધિનો સિદ્ધાંત સમજાવો. 7
Explain the Harrod model of economic growth.
2. નફા અને વૃદ્ધિ અંગેનો પેશેનીટીએ આપેલ સિદ્ધાંતનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. 14
Critically examine the Pesinetti model of profit growth.
અથવા/OR
કાલ્ડોરનું વૃદ્ધિ મોડલ ચર્ચો.
Discuss the Kaldor model of growth.
3. આયોજનનો અર્થ આપી તેના ઉદ્દેશો ચર્ચો. 14
Explain the meaning of economic planning. Discuss the objectives of planning.
અથવા/OR
ભારતીય પંચવર્ષીય યોજનાના ઉદ્દેશો અને સિદ્ધિઓ ચર્ચો.
Discuss the objectives and achievements of Indian five year plans.
4. અલ્પવિકસિત દેશો માટે વિશ્વ બેંકની નીતિઓ વિશે નોંધ લખો. 14
Write a note on World Bank policies in developing countries.
અથવા/OR
ભારતીય અર્થતંત્રના સંદર્ભમાં WTOનું મૂલ્યાંકન કરો.
Examine the role of WTO in context of Indian economy.
5. નીચે આપેલ પ્રશ્નોનો યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી તેનો નંબર તમારી ઉત્તરવહીમાં લખો : 14
Choose the correct answer for each of the following questions and write only its number (a, b, c, d) in your answer sheet :
(1) સોલોના વૃદ્ધિ મોડલમાં માથાદીઠ ઉત્પાદન વિધેય છે
(a) શ્રમ-મૂડી ગુણોત્તર (b) મૂડી-શ્રમ ગુણોત્તરમાં ફેરફારનો દર
(c) મૂડી-ઉત્પાદન ગુણોત્તર (d) ટેકનીકલ પ્રગતિ

In Solow's model of growth, the output per capita is a function of

- (a) labour-capital ratio
 - (b) rate of change of capital-labour ratio
 - (c) capital output ratio
 - (d) technical progress
- (2) એવો ટેકનીકલ ફેરફાર જે નિપજકોમાં ફેરફાર કર્યા સિવાય વધુ ઉત્પાદન આપે છે તેનો વિચાર
- (a) મૂર્ત સ્વરૂપ
 - (b) અમૂર્ત સ્વરૂપ
 - (c) ઉપરના (a) અને (b) બંને
 - (d) એકપણ નહિ

A technical change which permits more output to be produced from unchanged inputs is considered to be

- (a) embodied
 - (b) disembodied
 - (c) both (a) and (b)
 - (d) None of these
- (3) આર્થિક વૃદ્ધિના હેરોડ મોડલમાં G વાસ્તવિક વૃદ્ધિ દર છે, G_w આવશ્યક વૃદ્ધિ દર છે, G_n કુદરતી વૃદ્ધિ દર છે. સુસ્થિર વૃદ્ધિ દર ખાતરી આપે છે, જ્યારે
- (a) $G = G_n$
 - (b) $G_w = G_n$
 - (c) $G = G_w$
 - (d) $G_w > G_n$

In Harrod's model of economic growth, G is actual rate of growth, G_w is warranted rate of growth and G_n is natural rate of growth. Steady rate of growth is ensured when

- (a) $G = G_n$
 - (b) $G_w = G_n$
 - (c) $G = G_w$
 - (d) $G_w > G_n$
- (4) “સુવર્ણ યુગ” તે પરિસ્થિતિને અનુસરે છે જ્યારે
- (a) વૃદ્ધિનો કુદરતી દર આવશ્યક વૃદ્ધિ દરથી વધી જાય.
 - (b) વૃદ્ધિનો વાસ્તવિક દર આવશ્યક વૃદ્ધિ દરથી વધી જાય.
 - (c) આવશ્યક વૃદ્ધિ દર કુદરતી વૃદ્ધિ દરથી વધી જાય.
 - (d) રાષ્ટ્રીય આવકના વાસ્તવિક વૃદ્ધિ દર, આવશ્યક વૃદ્ધિ દર અને કુદરતી વૃદ્ધિ દર બધા એકસરખા હોય.

“Golden age” corresponds to a situation where

- (a) Natural rate of growth exceeds warranted rate of growth.
 - (b) Actual rate of growth exceed warranted rate of growth.
 - (c) Warranted rate of growth exceeds natural rate of growth.
 - (d) Natural, warranted and the actual rate of growth of national income are all equal.
- (5) કેન્દ્રીય આયોજન તપાસે છે
- (a) અર્થતંત્ર પર સરકારનું સંપૂર્ણ નિયંત્રણ હોય.
 - (b) ચોક્કસ પ્રોજેક્ટોનું આયોજન
 - (c) પંચવર્ષીય યોજનાઓ માટેની સામાન્ય માળખાની ઉપલબ્ધતા
 - (d) આર્થિક પ્રત્યારોપણ અને સ્વૈચ્છિક માર્ગદર્શિકાઓની ઉપલબ્ધતા

Centralised planning refers to

- (a) Complete government control over the economy.
- (b) Planning specific projects.
- (c) The provision of the general frame work for the Five-Year Plans.
- (d) The provision of economic projections and voluntary guidelines.

- (6) વિકસિત દેશોમાં વૃદ્ધિ હવે મોટે ભાગે પરિણામ છે
- (a) શ્રમ ઉત્પાદકતામાં થતો વધારો. (b) મૂડી સંચયીકરણમાં વધારો.
(c) નવપ્રવર્તન અને ટેકનોલોજી (d) નિકાસમાં સરકારી મદદ
- Growth in developed countries is now mostly the result of
- (a) rising labour productivity (b) rising capital accumulation
(c) innovation and technology (d) government assistance in export

- (7) ડોમરના મોડલમાં
- (a) માંગ તેમજ પુરવઠામાં વધારો કરવા મૂડીરોકાણ જરૂરી છે.
(b) વધતા મૂડી-ઉત્પાદન ગુણોત્તરનું ખૂબ જ મહત્ત્વ છે.
(c) શિષ્ટ અર્થશાસ્ત્ર સંપૂર્ણપણે નામંજૂર કર્યું છે.
(d) કેઈન્સ અર્થશાસ્ત્ર સંપૂર્ણપણે નકાર્યું છે.
- In Domar's model

- (a) investment is needed to increase demand as well as supply.
(b) there is great emphasis on increasing the capital-output ratio.
(c) the classical economics is completely rejected.
(d) the Keynesian economics is completely rejected.

- (8) વિકાસલક્ષી આયોજનનો એક સૌથી મહત્ત્વનો ઉદ્દેશ
- (a) ઊંચા પ્રમાણમાં આર્થિક સમાનતાની ખાતરી આપવી.
(b) વધુ માત્રામાં આર્થિક વિકાસ અને વૃદ્ધિની ખાતરી આપવી.
(c) મૂડીસર્જન અને મૂડીરોકાણ મોટા પ્રમાણમાં થાય તેની વ્યવસ્થા કરવી.
(d) પૂર્ણ રોજગારી માટે વધુ તકો પૂરી પાડવી.

The most important objective of development planning is to

- (a) ensure a greater degree of economic equality.
(b) ensure a higher degree of economic growth and development.
(c) make available larger provisions for capital formation and investment.
(d) provide greater opportunities for full employment.

- (9) ભારતીય પ્રથમ પંચવર્ષીય યોજનાનો આધાર
- (a) લિઓન્ટીફનું નિપજકો-ઉત્પાદન મોડલ
(b) હેરોડ-ડોમર મોડલ
(c) મહાલનોબિસનું દ્વિ-ક્ષેત્રીય મોડલ
(d) મહાલનોબિસનું ચાર-ક્ષેત્રીય મોડલ

The First Five Year Plan of the Government of India was based on

- (a) Leontief input-output model.
(b) Harrod-Domar model.
(c) Mahalanobis two-sector model.
(d) Mahalanobis four-sector model.

- (10) આર્થિક વૃદ્ધિ સાથે
- (a) કૃષિક્ષેત્રથી દૂર જવું
(b) મેનુફેક્ચરીંગથી દૂર જવું
(c) કૃષિક્ષેત્રની તરફેણમાં જવું
(d) સેવાક્ષેત્રથી દૂર જવું

With economic growth there is

- (a) A shift away from agriculture
- (b) A shift away from manufacturing
- (c) A shift in favour of agriculture
- (d) A shift away from services

(11) મૂડી સંચયમાં સમાવેશ થાય છે

- (a) વાસ્તવિક બચતમાં વધારો કરવો.
- (b) બચતને ગતિશીલ કરવી.
- (c) બચતનું મૂડીરોકાણ
- (d) ઉપરના બધા જ

Accumulation of capital involves

- (a) Increase in real saving
- (b) Mobilisation of saving
- (c) Investment of saving
- (d) All of the above

(12) પર્યાય આયોજન તપાસે છે

- (a) વાર્ષિક આયોજન
- (b) પંચવર્ષીય આયોજન
- (c) લાંબાગાળાનું આયોજન
- (d) ઉપરના એકપણ નહિ

Perspective planning refer to

- (a) Annual Planning
- (b) Five-Yearly Planning
- (c) Long Term Planning
- (d) None of the above

(13) બ્રેટનવુડ્ઝ પરિષદના પરિણામે શું અસ્તિત્વમાં આવ્યું ?

- (a) IMF
- (b) IBRD
- (c) ઉપરના (a) અને (b) બંને
- (d) એકપણ નહિ

The Brettonwoods conference led to the establishment of

- (a) IMF
- (b) IBRD
- (c) Both (a) and (b)
- (d) None of the above

(14) WTOનું પુરૂ નામ

- (a) વર્લ્ડ ટ્રાવેલ ઓફિસ
- (b) વર્લ્ડ ટેરિફ ઓર્ગેનાઈઝેશન
- (c) વર્લ્ડ ટ્રેડ ઓર્ગેનાઈઝેશન
- (d) વર્લ્ડ ટ્રેડ ઓફિસ

Full form of WTO is

- (a) World Travel Office
- (b) World Tariffs Organisations
- (c) World Trade Organisation
- (d) World Trade Office